

فهرست مطالب

پیش‌گفتار ۱۱

بخش اول: مذاهب اهل سنت در ایران / ۱۵

فصل اول: جمعیت اهل سنت ایران / ۱۷

گفتار اول: اهل سنت شمال کشور.....	۲۴
۱. استان گلستان.....	۲۴
۲. استان خراسان شمالی.....	۲۸
۳. استان گیلان.....	۲۹
گفتار دوم: اهل سنت شرق ایران.....	۲۹
۱. استان سیستان و بلوچستان.....	۲۹
۲. استان خراسان جنوبی.....	۳۱
۳. استان خراسان رضوی.....	۳۲
۴. استان کرمان.....	۳۳
گفتار سوم: اهل سنت جنوب.....	۳۴
۱. استان هرمزگان.....	۳۴
۲. استان فارس.....	۳۴
۳. استان بوشهر.....	۳۵
گفتار چهارم: اهل سنت شمال غرب.....	۳۶
۱. استان کردستان.....	۳۶
۲. استان کرمانشاه.....	۳۸
۳. استان آذربایجان غربی.....	۳۹
۴. استان اردبیل.....	۴۰

فصل دوم: مذاهب و جریان‌های فکری اهل سنت ایران / ۴۱

گفتار اول: شافعیان در ایران.....	۴۲
۱. امام شافعی: مؤسس مذهب.....	۴۳

۴۴	۲. آثار و کتب شافعی
۴۴	۳. اصول مذهب شافعی
۴۶	۴. علل گسترش فقه شافعی
۴۷	گفتار دوم: اشاعره در ایران
۴۸	۱. اشعری، مؤسس اشاعره
۴۹	۲. تاریخ گسترش اشاعره
۵۱	۳. تحولات فکری اشاعره
۵۳	۴. عقاید و باورهای اشاعره
۵۵	گفتار سوم: اخوان المسلمین ایران (جماعت دعوت و اصلاح)
۵۵	۱. شروع فعالیت‌های اخوان المسلمین در ایران
۵۷	۲. جماعت دعوت و اصلاح
۵۸	۳. اندیشه‌های جماعت
۵۹	گفتار چهارم: مکتب قرآن کردستان
۶۰	۱. کاک احمد مفتی‌زاده، بنیان‌گذار مکتب
۶۱	۲. مکتب قرآن در گذر زمان
۶۲	۳. اندیشه‌های احمد مفتی‌زاده
۶۴	گفتار پنجم: حنفیان در ایران
۶۵	۱. امام ابوحنیفه؛ مؤسس مکتب
۶۶	۲. عقاید ابوحنیفه
۶۷	۳. اصول مذهب ابوحنیفه
۶۸	۴. قیاس و استحسان نزد ابوحنیفه
۶۹	۵. ویژگی‌های فقه حنفی
۷۰	گفتار ششم: ماتریدیه در ایران
۷۰	۱. مکتب ماتریدیه
۷۱	۲. تاریخ گسترش ماتریدیه
۷۲	گفتار هفتم: دیوبندیه در ایران
۷۳	۱. شاه ولی‌الله دهلوی، رهبر فکری دیوبندیه
۷۶	۲. مدرسه فکری شاه ولی‌الله دهلوی
۷۷	۳. انقلاب مردم هندوستان علیه بریتانیا
۷۸	۴. تأسیس مدرسه دارالعلوم دیوبند
۷۹	۵. اندیشه‌های دیوبندیه

فهرست مطالب ۷

۶. گرایش‌های فکری دیوبندیه ۸۰
۷. دیوبندیه در ایران ۸۶
- گفتار هشتم: طریقت قادریه در ایران ۸۸
۱. قادریه و دولت عثمانی و صفوی ۹۰
۲. قادریه در ایران ۹۱
۳. سلسله‌مراتب در طریقت قادریه ۹۱
۴. ویژگی‌های مناسکی قادریه ایران ۹۳
۵. آداب ورود به طریقت قادریه و خروج از آن در ایران ۹۶
۶. باورها و عقاید طریقت قادریه ۹۷
۷. قادریه برزنجی ۹۸
۸. قادریه طالبانی ۱۰۱
۹. آداب و رسوم زنان تصوف ۱۰۳
- گفتار نهم: طریقت نقشبندیه در ایران ۱۰۳
۱. خواجه بهاء‌الدین، مؤسس طریقت ۱۰۵
۲. تاریخ گسترش نقشبندیه ۱۰۵
۳. بزرگان طریقت نقشبندی ۱۰۸
۴. ویژگی‌های اجتماعی نقشبندیه ۱۱۰
۵. اصول یازده‌گانه طریقت نقشبندیه ۱۱۳
۶. نقشبندیه در ایران ۱۱۶
۷. مولانا خالد نقشبندی و نقش او در گسترش طریقت در ایران ۱۱۸
۸. شیخ محمد عثمان سراج‌الدین اول ۱۲۰
۹. برخی دیگر از خاندان سراج‌الدینی ۱۲۱
۱۰. شاخه‌های نقشبندیه کردستان و کرمانشاه ۱۲۶
۱۱. آداب و رسوم نقشبندیه کردستان ۱۲۷
۱۲. نقشبندیه در گلستان ۱۲۹
۱۳. نقشبندیه در خراسان ۱۳۳
۱۴. نقشبندیه در آذربایجان غربی ۱۳۵
۱۵. نقشبندیه در تالش ۱۳۵
- گفتار دهم: طریقت بریلویه در ایران ۱۳۶
۱. تاریخ پیدایش ۱۳۶
۲. تاریخ تطور و تحولات ۱۳۷

۳. زندگانی علمی مؤسس بریلوی ۱۳۹
۴. بریلویه از نگاه مخالفان ۱۴۰
۵. جواب بریلویه به مخالفان ۱۴۱
۶. مواضع بریلویه درباره وهابیت ۱۴۱
۷. رابطه بریلویه با شیعه ۱۴۲
۸. شاخص‌های فکری و علمی برجسته بریلویه ۱۴۳
۹. جایگاه و منزلت پیامبر اسلام ﷺ از دیدگاه بریلویه ۱۴۶
۱۰. امامت ظاهری و باطنی ۱۴۷
۱۱. امامان دیگر در نگاه بریلویه ۱۵۰
۱۲. انتظار موعود و مهدویت از نگاه بریلویه ۱۵۱
۱۳. غوثیت ۱۵۲
۱۴. تکفیر و جهاد ۱۵۲
۱۵. وضعیت فعلی بریلویه: جمعیت و جغرافیای سرزمینی ۱۵۳
۱۶. مهم‌ترین منابع برای آشنایی با اندیشه بریلویه ۱۵۴
۱۷. پایگاه اجتماعی ۱۵۶
۱۸. قدرت رسانه‌ای ۱۵۸
۱۹. دولت‌های مدافع و کشورهای همراه ۱۶۰
۲۰. آسیب‌ها و دشواری‌ها ۱۶۱
- گفتار یازدهم: مودودیه ۱۶۳
۱. تأسیس جماعت اسلامی ۱۶۴
۲. جایگاه و شخصیت ابوالاعلی مودودی ۱۶۶
۳. افکار و اندیشه‌های مولانا مودودی ۱۶۷
۴. معانی صحیح «الله»، «رب»، «عبادت» و «دین» نزد مودودی ۱۶۸
۵. حکومت اسلامی ۱۶۸
۶. تقریب و وحدت اسلامی در نگاه مودودی ۱۷۰
۷. تصوف به معنای زهد ۱۷۱

فصل سوم: ذکریه/۱۷۳

۱. پیدایش ذکریه ۱۷۴
۲. ذکریه‌ها پس از تشکیل کشور پاکستان ۱۷۶
۳. باورها و عقاید ۱۷۷

فهرست مطالب ۹

۴. ذکریه در ایران ۱۸۰

فصل چهارم: مساجد اهل سنت ایران/۱۸۳

۱. نگاهی به مساجد اهل سنت استان سیستان و بلوچستان ۱۸۴
۲. مساجد اهل سنت خراسانات ۱۸۶
۳. مساجد اهل سنت جنوب کشور ۱۸۷
۴. مساجد اهل سنت غرب کشور ۱۸۸
۵. نمازخانه‌ها و مساجد اهل سنت در تهران ۱۸۹

بخش دوم: شیعه در ایران / ۱۹۱

فصل اول: اسماعیلیه در ایران/۱۹۳

۱. تاریخ پیدایش اسماعیلیه ۱۹۴
۲. پیدایش قرامطه ۱۹۶
۳. اسماعیلیان در ایران ۱۹۷
۴. فاطمیان در شمال آفریقا ۱۹۸
۵. گذری بر عقاید اسماعیلیه ۲۰۲
۶. اسماعیلیه در ایران ۲۱۱

فصل دوم: شیخیه/۲۳۷

۱. شیخ احمد احسانی، مؤسس فرقه ۲۳۸
۲. رهبری سید کاظم رشتی ۲۴۱
۳. شیخیه پس از سید کاظم رشتی ۲۴۲
۴. باورها و اندیشه‌های شیخیه ۲۴۳
۵. شیخیه و انشعابات آن در ایران ۲۴۷

فصل سوم: اهل حق در ایران/۲۶۷

۱. خاستگاه اهل حق ۲۶۸
۲. تاریخ ظهور و پیدایش ۲۶۸
۳. مؤسس فرقه اهل حق و نوآوری‌های او ۲۷۲
۴. ارکان اهل حق ۲۷۵
۵. آموزه‌های مهم اهل حق ۲۷۶

۶. جغرافیای انسانی پیروان اهل حق در ایران ۲۷۷
۷. بزرگان اهل حق در عصر حاضر ۲۷۸
۸. علل و عوامل گسترش نیافتن آیین اهل حق ۲۸۰

فصل چهارم: طریقت ذهبیه/ ۲۸۳

۱. پیدایش ذهبیه ۲۸۴
۲. سید عبدالله برزش آبادی مشهدی: مؤسس ذهبیه ۲۸۶
۳. اقطاب ذهبیه ۲۸۷
۴. اقطاب ذهبیه در دوره معاصر ۲۹۵
۵. برخی از خانقاه‌های ذهبیه ۲۹۸
۶. ادوار تاریخی ذهبیه ۳۰۰
۷. باورها و عقاید ذهبیه ۳۰۵

فصل پنجم: شاه نعمت‌اللهیه و گنابادیه در ایران/ ۳۱۱

- گفتار اول: شاه نعمت‌اللهیه ۳۱۱
۱. شکل‌گیری طریقت نعمت‌اللهیه ۳۱۱
۲. ادوار تاریخی طریقت نعمت‌اللهیه ۳۱۲
۳. ورود طریقت شاه نعمت‌اللهیه به ایران ۳۱۳
۴. اصالت‌نداشتن طریقت نعمت‌اللهیه در ایران ۳۱۴
۵. نخستین انشعاب در طریقت نعمت‌اللهیه ۳۱۷
۶. دومین انشعاب در طریقت نعمت‌اللهیه ۳۱۹
- گفتار دوم: سلسله گنابادیه ۳۲۳
۱. سلطان علی‌شاه گنابادی؛ مؤسس فرقه ۳۲۴
۲. نورعلی‌شاه گنابادی ۳۲۷
۳. صالح‌علی‌شاه گنابادی ۳۲۸
۴. رضاعلی‌شاه گنابادی ۳۲۹
۵. محبوب‌علی‌شاه گنابادی ۳۳۰
۶. مجذوب‌علی‌شاه گنابادی ۳۳۰
۷. بررسی و نقد مهم‌ترین عقاید و آداب و رسوم سلسله گنابادیه ۳۳۱
- نمودارها ۳۵۹
- منابع ۳۶۵